

„Glasbena Matica“ v Ljubljani.

XLI. društv. leto. XXII. leto rednih društv. koncertov. Sezona 1912/13.

V petek, dne 7. marca 1913 točno ob pol 8. zvečer
in v nedeljo 9. marca točno ob pol 5. popoldne

v veliki dvorani hotela „Union“

dva velika

KONCERTA

pod vodstvom koncertnega vodje gosp. Mateja Hubada.

Izvajal se bode

MRTVAŠKI ŽENIN

balada za samospeve, mešan zbor in velik orkester.

Uglasbil ANTON DVOŘAK. Op. 69.

Besedilo zložil K. J. ERBEN, poslovenil JOS. STRITAR.

SODELUJEJO:

gdč. Mira Koroščeva,

primadona zagrebške opere. (Sopran - nevesta),

g. Josip Križaj,

operni pevec ljublj. dež. gledališča. (Bas - pripovedovalec),

g. Josip Rijavec,

gojenec c. kr. akad. za glasbo in uprizarjajočo umetnost.

(Tenor - ženin),

pevski zbor »Glasbene Matice«

in

»SLOVENSKA FILHARMONIJA«,

pomnožena po nekaterih članih in gojencih

»Glasbene Matice«.

Slavno občinstvo prosimo — da zasede prostore pred
začetkom koncerta — in ne moti proizvajanja s poznim
— prihajanjem. —

CENE PROSTOROM: Sedeži po 5, 4, 3 in 2 K, sto-
jišča po K 1·20, za dijake po 60 h, se dobivajo v trafiki
gdč. Jerice Dolenčeve v Prešernovi ulici v Ljubljani in
na večer koncertov pri blagajni. - Besedilo se dobiva
istotam za ceno 20 h.

Dragotin Hribar, Ljubljana

MRTVAŠKI ŽENIN.
BALADA K. J. ERBENA.
POSLOVENIL JOSIP STRITAR.

U V O D.

ŠT. 1. ZBOR.

Enajsta ura bije že,
noč zemljo trudno krije že;
le ena, pozna luč gorí,
ki nad klečalom tam visi.

Na steni nizke izbice
podoba božje matere;
v naročju Jezuska drží,
ljubó upira vánj očí.

Pred blaženo devico pa
kleči mi mlada deklica;
povešena glavica nje,
na prsih sklenjene roké.
Solzé lijó ji iz očí,
v bolesti duša koprni;
očí solzé ji tóčijo
in belo nedro močijo.

ŠT. 2. SOPRANSKI SAMOSPEV.

„Gorjé mi! Kje so očka moj?
Nad njimi trava raste, oj!
In kjé so draga mamka, kje?
Polèg očeta mi ležé!
Sestrico v zibki Bog je vzel,
brat z vojske ni prišel vesel.“

„Oh, ljubega imela sem,
edino zanj živela sem;
po svetu šel je Bog ve kam,
če živ in zdrav je še, ne znam.“

„Odhajal je, slovo jemal,
tako me tešil je, dejal:
„Sejáj, sejáj mi draga, lán,
pa name misli slednji dán;
in prvo leto predi že,
pa drugo béli kraj vodé,
košulje šivaj tretje že;
košulje ko došiješ ti,
iz rožmarina venec vij!““

„Košulje že došila sem
in v skrinjo položila sem;
usahnil rožmarin je že,
a njega ni do tega dné;
po svetu hodi, Bog vè kod,
samotna je njegova pót,
tri leta, dolga leta tri
poročil ni, če še živi.“

„Marija, vsmiljena gospá,
čuj prošnjo mojega srcá:
Daj, da mi pride še nocoj
izvoljenec, predragi moj;
izvoljenca mi zopet daj,
če ne življenje mi končáj!

Življenje ž njim pomladni cvet,
brez njega pust vesoljni svet!
Marija, mati milosti,
čuj me v težav obilosti!“

ŠT. 3. BASOVSKI IN TENORSKI SAMOSPEV
Z ZBOROM.

Na steni gane se obraz,
siroto stresne groze mráz;
luč, ki gorela je temná
ugasne v hipu tem celó.
Od sape vgasnil plámen je?
Mordà je slábo znamenje.

A čuj! stopinj pred pragom zvok!
Na okno trka: tòk, tòk, tòk!
„Spiš ali čuješ, dekle, hoj!
Prišel je pote ženin tvoj.

ŠT. 4. SOPRANSKI IN TENORSKI DVOSPEV.

Kako se, ljuba, ti godi?
Srcé se meni veseli,
ali za družega gori?““

„Oj ljubi, kje si se mudil?
Zdaj ravno si mi v mislih bil;
zvestobo ti hranila sem
in záte zdaj molila sem!“

„Ej kaj molitev! Dekle, hoj!
na noge urno, pa z menoj!
Glej, mesec sveti na zemljó,
nevesto peljem jaz sebó.“

„Kaj govoriš besede té?
Kam pojva, ko je pozno že?“

Viharna noč je, svet teman,
počakaj, da napoči dan.“

„Ha! dan je noč, in noč je dán,
čez dan sem truden in zaspán;
še predno bo petelin pel,
ženico svojo bom objel.
Na noge urno! Še nocej
boš moja ti in jaz bom tvoj.“

KRATEK ODMOR.

ŠT. 5. BASOVSKI SOLO Z ZBOROM.

Noč pozna krila je zemljó,
luč mesec vsipal je bledó;
vse tiho, zapuščena vas,
le veter tulil je na glas.

ŠT. 6. BASOVSKI SAMOSPEV Z ZBOROM.

A dalje on, ne postoji,
kar more, ona ž njim hití;
po vasi psi zatulijo,
ko potnika zavohajo;
psi duh mrtvaški čutijo,
mrliča blizu slutijo.

ŠT. 7. TENORSKI IN SOPRANSKI DVOSPEV.

„Noč lepa jasna! Uro tó
mrličí iz grobóv gredó;
morda že kateri tu stoji,
in tebe, ljuba, groza ní?“

„Kaj groza? Z mano ženin moj,
oko je božje nad menoj.
Povej, govori, ljubček ti:
tvoj oče ali še živi?
In mati tvoja, ali bo
vsprejela rada snaho to?“

„Kaj, ljubica vprašanja tá?
Le urno, vse to zveš domá;
le urno, že poteka čas,
in pot je dolga še do nas! —
Kaj pa v desnici tu imaš?“

„Molitnih bukvic ne poznaš?“

„Zaženi stran! Molitve té
so kakor kamenje težké.
Zaženi stran! Kakór peró
lahko čutila boš telo.“

ŠT. 8. BASOVSKI SAMOSPEV Z ZBOROM.

Zagrabi, vrže stran, in glej!
za milj deset sta že naprej.

Visoka gora, pot gre čez,
po skalah črez samotni les;
pošasti divje vstajajo,
grozeč se jima, lajajo.

ŠT. 9. BASOVSKI SAMOSPEV Z ZBOROM.

Skovir skovika in kriči:
Nesreča vama daleč ni!
A dalje on, ne postojí,
kar more, ona ž njim hití:

Po skalah se, po trnji njé
uboge trudijo nogè;
od bele polti kamenje
krvavo kaže znamenje.

ŠT. 10. TENORSKI IN SOPRANSKI DVOSPEV.

„Noč lepa, jasna! Uro tó
mrličí k živim v vás gredó;

morda že kateri tu stoji,
in tebe, ljuba, groza ni?““

„Kaj groza? Z mano ženin moj,
Gospoda roka nad menoj;
kakóv, povej, da mirna bom
kakóv, predragi, tvoj je dom?
Prijazen, čeden najin hram?
Do cerkve koliko imam?““

„Kaj, ljubica, vprašanja tá?
Le urno, hoj, vse zveš domá;
Le urno, dolga še odtód
do doma mojega je pot!
Kaj pa imaš za pasom, hoj?““

„Svoj molek vzela sem seboj.“

„Teh jagod jaz ne vidim rad,
Ovijajo te kakor gad,
tesné te, sapo ti jemljó;
stran vrzi, in lahko ti bo!““

Zagrabi, vrže stran, in glej!
Za dvajset milj sta že naprej.

ŠT. 11. BASOVSKI SAMOSPEV

Nizdoli pot zdaj jima gré,
črez loke, barje in vodé.

Plameni modri távajo,
nad barjem lahko plavajo;
v dveh vrstah po devet, gredó,
kakòr mrliča v grob nesó,
in žabji zbor iz luž, vodâ
pogrebno pesem jim regljá.

On daljè, dalje urno gre,
nji že kolena se šibe;
ostrica kakor z britvijo
v nožico belo reže jo.
Zelena praprot rudeči
po sledu se od nje krvi.

ŠT. 12. TENORSKI IN SOPRANSKI DVOSPEV.

„Noč lepa, jasna! Uro to
na grobje živi léč gredo;
morda si grobu blizu ti,
in tebe, ljuba, groza ni?“

„Kaj groza? Z mano ženin moj
in volja božja nad meno.
A malo, prosim te, postoj,
da se oddahnem, dragi moj!
Ne morem, dih uhaja mi,
v srce se nož zasaja mi.“

„Le urno, urno za menó,
saj skoraj konec pota bo!
Svat čaka, čakajo gosti,
in kakor strela čas leti. —
A kaj za vratom ti tako
na traku sveti se zlato?“

„Od matere je križec to.“

„Hoj, vražja stvar ta iz zlata
robove ostre ti ima,
boli te, ne pomaga nič;
stran jo! pa bodeš kakor tič.“

Iztrga, vrže stran, in glej!
že trideset sta milj naprej. —

ODMOR.

ŠT. 13. BASOVSKI SAMOSPEV Z ZBOROM.

Široka tu leži ravan,
pred njima grad stoji teman;
visoka okna, in tenak
zvonik se dviga v nočni zrak.

ŠT. 14. RECITATIV. SOPRAN IN TENOR
Z ZBOROM.

„Končan je pot; tu dom je moj.
Kaj vidiš, dekle, pred seboj?“

„Za Boga! cerkev se mi zdi!“

„Ne! grad moj pred teboj stoji.“

„Grobovi tu in križi, oj!“

„To niso križi, vrt je moj!
V me vpri oči in brez strahu
za mano skoči prek zidu!“

„Oh, pusti me, siroto, oj!
Strašan pogled je divji tvoj;
iz ust je tvojih dih strupen,
in srce tvoje led studen.“

„Nič ljubica se mi ne boj!
Vesel in bogat dom je moj;
mesa dovolj, a brez krvi.
denés se tudi kri dobi. —
Kaj pa imaš tu v culici?“

„Košulje, kakor velel si.“

„Dvé, več jih nama treba ni.
Jaz eno vzamem, eno ti.“

Vzel culico zakrohotal,
čez zid na grob jo je zagnal.
„Ne boj se, dekle, brez strahu
za culo skoči prek zidu!“

„Pred mano bil si vedno prej
ti na nesrečni poti tej;
na poti bil vodnik si moj,
zdaj tudi skoči pred menoj!“

ŠT. 15. BASOVSKI SAMOSPEV Z ZBOROM.

On skoči; pa pomislil ni,
kaj dekle pač za njim stori;
pet sežnjev kvišku skočil je,
a deklica ne vidi se;
obleka bela nje samo
zabléšči, ko beži plašno;
a daleč ji zavetja ni,
tja plaho dekle pribeži.

Stoji stanica zidana,
nje vratca so zapahнена;
zaškripljejo in se odpro,
zapah zapre jih spet za njo.
Brez oken je stanica tá.
Le skozi pôke luč ima;
podobna ječi se ji zdi,
v nji na deskí mrlíč leži.

Ropot se čuje zunaj, hoj!
Strahov mrtvaških nočni roj;
ropoče, klopota s kostmi,
hripavo pesem to brni:
„Telo naj leže v grob; gorjé
njim, ki za dušo ne skrbe!“

ŠT. 16. BAS, TENOR IN SOPRAN Z ZBOROM.

A čuj! po durih: buh, buh, buh!
razsaja, bije hudi duh.
„Pokonci, mrtvi, hoj, na mah
nazaj porini mi zapah!“

Mrlič spregleda, se zbudi,
z rokami mane si oči;
dviguje glavo, zbira se
okrog strmeč ozira se.

„Nebeški oče, tebi čast!
Ne daj me hudemu v oblast!
Ti, mrtvi, lezi spet nazaj,
Gospod ti večni pokoj daj!“

In mrtvi glavo položi
in zamiži in spet zaspi.

A zdaj pa zopet: buh, buh, buh!
Še bolj razsaja hudi duh:
„Mrlič, pokoja ti ne dam,
pokonci in odpri mi hram!“

In ko ropoče, ko rohni,
mrlič odpira spet oči;
izteza suhe roke, strah!
da bi odpahnil mu zapah.

„Zveličar, dušo reši mi,
hudobnega uteši mi!
Ti, mrtvi, lezi: Bog ti raj
in meni mir in pokoj daj!“

In mrtvi zopet leže, glej!
Iztegne ude kakor prej.

A zunaj zopet: buh, buh, buh!
Siroti gine vid in sluh.
„Pokonci, mrtvi, hola, ho!
in ven podaj mi živo to!“

Gorje siroti, oj gorje!
Mrlič ustaja v tretje že;
debele, zbegane oči
upira vanjo, da medli.

ŠT. 17. SOPRANSKI SAMOSPEV.

„Marija, milostna gospa,
oj prosi zame ti Boga!
Pregrešno te prosila sem,
odpusti, kar grešila sem!
Marija, prosim te kleče,
pomagaj mi iz sile te!“

ŠT. 18. BASOVSKI SAMOSPEV Z ZBOROM.

In čuj, že v vasi je vesel
petelin beli dan zapel;
za njim vsi zapojo na glas,
kar ima petelinov vas.

In mrtvi zopet zamiži,
z deské na tla se zavali,
in zunaj čuti ni glasu,
njen drug — izginil brez sledu. —

Zarana drugi dan ljudje,
ko k maši pridejo, strme:
En grob odprt — golé kosti! —
V mrtvašnici dekle tiči,
na vsakem grobu, kar jih je,
košulje košček vidi se.

Oj srečno si rešila se,
Bogu si izročila se,
od zlega obrnila se;
da nisi stavila se v bran,
tvoj konec bil bi zdaj strašan;
raztrgano bi ti bilo,
kakor košulje te, teló.

